EVROPSKÝ PARLAMENT

2004 *2009*

Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

V Bruselu dne 19. září 2005

Zpráva delegace Výboru LIBE
o návštěvě v Dočasném ubytovacím středisku (CTP) na Lampeduse (IT)
Zpravodajka: paní Martine ROURE

Průběh návštěvy

Delegace 12ti poslanců EP (viz seznam v příloze 1) odcestovala na Lampedusu s cílem navštívit dočasné ubytovací středisko na ostrově Lampedusa, jižně od Sicílie.
Před návštěvou střediska se delegace EP více než dvě hodiny dotazovala italských orgánů, aby o středisku získala informace.
Mezi zástupci italských orgánů byli přítomni: státní tajemník pan Gianpiero D´Alia, prefekti pan Bruno Pezzuto, pan Michele M. Lepri Gallerano, pan Nicola Prete, kvestor Agrigente pan Nicola Zito, starosta Lampedusy pan Bruno Siragusa a další odpovědní činitelé pořádkových sil.
Poté delegace vykonala návštěvu ve středisku CTP v trvání přibližně jedné a půl hodiny a na závěr poskytla tiskovou konferenci.
Návštěvě věnovaly značnou pozornost sdělovací prostředky, zejména televize.
Simulace záchranné činnosti a pomoci lodí pobřežní stráže na moři se neuskutečnila.

Informativní porada s italskými orgány

Číselné údaje
Italské orgány informovaly poslance, že ve středisku je v tento den 11 osob. Delegace vyjádřila nad tímto sdělením podiv. Toto číslo totiž neodráží každodenní realitu střediska na Lampeduse. Kvestor Agrigenta odpověděl, že předchozí den bylo osob 56. Na dotaz, kolik osob bylo ve středisku v předchozích 96 hodinách, orgány v odpovědi uvedly počet příchozích: 200 osob 21. srpna t.r., 148 osob 7 září, 29 osob 11. září. To však nevysvětluje celkový počet osob přítomných ve dnech, které předcházely návštěvě poslanců.
Poslanci neměli možnost nahlédnout do seznamu osob s uvedením příchodů a odchodů, neboť tyto seznamy nebyly ve středisku, ale v kancelářích prefektury v Agrigente. Poslanci EP opakovaně neúspěšně žádali, aby jim byl umožněn přístup k těmto údajům. Ze stejného důvodu nebylo možné získat přístup k nařízením o vyhoštění, neboť jsou také uložena na prefektuře v Agrigente.
Orgány poskytly další číselné údaje:
– kapacita CTP na Lampeduse činí 186 míst
– v roce 2004 bylo v CTP na Lampeduse přijato 10 497 osob, z nichž bylo 412 nezletilých a 309 žen
– průměrný počet osob na den od dubna do října činí 350 – 400 osob

– v létě muselo středisko v některé dny přijmout až přes tisíc osob
– průměrná délka pobytu ve středisku je 4 až 5 dnů

Kvestor připustil, že přítomnost pouze 11ti osob v letním období lze považovat za výjimečnou. Od října do března je středisko téměř prázdné.
V souvislosti se zněním usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. dubna 2005, kde se uvádí, že Evropský parlament je *„znepokojen hromadným vyhošťováním přistěhovalců, které od října 2004 do března 2005 prováděly italské orgány z ostrova Lampedusa do Libye“,* italské orgány poskytly následující údaje:

– od 29. září 2004 do 8. října 2004 přišlo na Lampedusu 1787 osob, z nichž 544 projevilo přání požádat o azyl a byly okamžitě převezeny do střediska v Crotone. 181 z nich obdrželo dočasné povolení k pobytu a 140 uprchlo. 1153, kteří byli všichni patrně Egypťané, byli 11ti charterovými lety odesláni do Libye. Nebylo zmíněno 90 osob, které nepatřily do těchto dvou kategorií.

– od 13. do 21. března 2005 přišlo na ostrov 1235 osob, z nichž 421 projevilo přání požádat o azyl a byly okamžitě převezeny do střediska v Crotone. Všech 421 osob ze střediska v Crotone uprchlo za použití síly proti carabinierům. Z ostatních bylo 494 odsunuto do Libye a 126 repatriováno do Egypta.

Správa střediska

Středisko řídí nevládní organizace s názvem Misericordia, která poskytuje základní pomoc (vydávání jídla, vody a telefonních karet, případnou neodkladnou lékařskou pomoc atd.). Misericordii tvoří skupina devíti osob, které se střídají ve třech denních směnách. Nedostali jsme odpověď ohledně textu úmluvy ***Přijímací postup*** mezi Misericordií a ministerstvem vnitra.

Italské orgány přijímací postup podrobně popsaly:

Lodi s nezákonnými imigranty jsou obvykle zastaveny v pobřežních vodách Lampedusy a velmi zřídka přijíždějí až k pobřeží. Osoby jsou nejprve prohledány v místnosti u vchodu do střediska, poté projdou první lékařskou prohlídkou. Po ní dostanou oblečení, cigarety a telefonní karty. Povlečení se údajně převléká každý třetí den. S určením národnosti pomáhají tlumočníci během rozhovoru a podle fyzických rysů dané osoby. Podle tvrzení orgánů většina osob, které přicházejí, má egyptskou národnost. Skutečnost, že téměř všichni migranti pocházejí z Egypta, většinu poslanců překvapila. Poslanci také vyjádřili pochybnosti, pokud jde o možnost identifikovat osobu pouze po několika minutách rozhovoru a pouze podle přízvuku dané osoby a její barvy pleti. Poslanci vyjádřili podiv nad tím, že téměř všichni migranti jsou považováni za osoby egyptské národnosti a že se mezi národnostmi identifikovanými ve středisku nevyskytují jiné národnosti, zejména irácká a palestinská.

Osoby, které přicházejí na Lampedusu, nemají doklady nebo mají falešné doklady.

Ve středisku může být osobám poskytnuta právní pomoc a tlumočníci a je respektováno jejich náboženské vyznání. Ve skutečnosti osoby obdrží seznam jmen právníků z agrigentského fóra, kteří žijí na Sicílii. V ložnicích střediska jsme viděli vývěsku v arabštině, francouzštině a angličtině, která uvádí „práva a povinnosti emigrantů“. Tlumočníci překládají z arabštiny a z angličtiny, nejsou zde tlumočníci francouzštiny.

Všem osobám, které přicházejí do CTP Lampedusa, jsou odebrány otisky prstů, bez použití

barvy, systémem skenování na vysoké technické úrovni. Otisky žadatelů o azyl se odesílají do systému Eurodac, ostatní zůstávají k dispozici italským orgánům. Archivy těchto otisků nejsou ve středisku na Lampeduse k dispozici. Nebylo možné určit, jak těchto otisků využívají policejní orgány.
Pro identifikaci dětí provádějí lékaři ve středisku rentgenování.

Podle sdělení italských orgánů je středisko na Lampeduse dočasným ubytovacím střediskem. Průměrná délka pobytu ve středisku je údajně 4 až 5 dní. Emigrant může být ve středisku izolován až 60 dní, pokud tak rozhodne soudce.
V praxi je osoba, která projeví vůli požádat o azyl, převezena do přijímacího střediska v Crotone. U ostatních se uplatňuje italský zákon o vypovězení na hranice. Osoby mají právo na individuální přístup, ale pokud nepožádají o azyl, jsou okamžitě odeslány do Libye nebo vráceny do své země původu.

Podle sdělení italských orgánů je žádostí o azyl všeobecně velmi málo a většina osob, které přicházejí na Lampedusu, jsou ekonomičtí emigranti. Středisko na Lampeduse není střediskem pro identifikaci žadatelů o azyl, ale je to dočasné přijímací středisko, které se v některých případech stává střediskem dočasného zadržení na maximálně 60 dnů (30 + 20 + 10 dnů), pokud to z důvodů vyšetřování (při nelegálním obchodu s lidmi) požaduje soudce.

Italské orgány vysvětlily, že podle italského imigračního zákona (zákon č. 189/2002 z července 2002 zvaný Bossi-Fini – článek 10) není pro postup při vypovězení (italsky *respingimento*, anglicky *refusal of entry*) potřeba svolení soudce, protože se nejedná o vyhoštění, ale o vypovězení na hranice, které se provádí individuálně. V případech, kdy orgány, které středisko řídí, nejsou schopny osoby repatriovat během 3 – 4 dnů, je třeba získat svolení soudce, aby bylo možné je ponechat ve středisku. O „vypovězení“ rozhoduje kvestor.

Italské orgány opakovaně zdůrazňovaly rozdíl mezi „vypovězením“ a „vyhoštěním“[1]. Vyhoštění předpokládá soudní příkaz a je platné 10 let. Vypovězení je administrativní opatření přijaté kvestorem a nebrání imigrantovi v návratu na italské území.

Italské orgány odmítly, že by docházelo ke kolektivním repatriacím. Znovu potvrdily, že respektují mezinárodní a evropské právní předpisy v oblasti ochrany uprchlíků a dodržování lidských práv.

Italské orgány vysvětlily, že osoby jsou vypovězeny do Libye, protože lodi připlouvají z Libye.

Náklady na letenky a další technické výdaje v roce 2004 dosáhly 21 milionů 326 tisíc eur.

Italské orgány v současnosti zřizují nové, větší středisko v bývalých vojenských kasárnách, s cílem zajistit lepší přijímací kapacity.

Návštěva střediska

Evropští poslanci měli do střediska přístup spolu s místními zaměstnanci, tlumočníky a jednou osobou doprovodu s každým poslancem, mezi nimiž byli četní novináři.
Delegace navštívila středisko na téměř dvě hodiny a hovořila s 11 osobami, které tam v tento den bydlely.

[1] Odkaz na zákon Bossi-Fini: článek 10: vypovězení; článek 13: vyhoštění

Areál střediska je obehnán kovovými mřížemi s množstvím ostnatého drátu, podobně jako to bývá ve vojenských oblastech.
Středisko je bezprostředně vedle letiště na Lampeduse a je z něj přímý a oddělený vstup na přistávací dráhu.

Středisko se skládá ze čtyř prefabrikovaných buněk a v každé z nich je přibližně 40 lůžek (dvě řady patrových postelí).
První buňka byla čistá, nedávno vymalovaná, s vývěskou o právech migrantů ve francouzštině, angličtině a arabštině. Poslanci konstatovali, že vývěska byla umístěna nedávno. Patrové postele jsou železné, s novými kaučukovými pěnovými matracemi. Na postelích nebylo povlečení ani přikrývky. V oknech nebylo sklo. Vysvětlení znělo, že vzhledem k četným rvačkám ve středisku jsou okna neustále rozbitá. Je zde jediné příslušenství, které slouží jako společná koupelna, s WC bez dveří, umývadlem a sprchami bez dveří. V celém středisku je pouze kolem deseti WC. Do sprch a umývadel se přivádí voda z moře, tedy slaná. Ani zde nejsou okna.
Ošetřovna je malá a skládá se z jediného lehátka, psacího stolu a malé skříně. Nebyly zde vidět žádné léky.
V další buňce jsou:
– kuchyně, v níž jsou značné zásoby potravin;
– oddělená místnost, kde údajně bydlí ženy, děti a celé rodiny, tuto místnost poslanci nemohli navštívit;
– prázdná místnost, která je údajně určena pro rozhovory s právníkem, bez stolu a židlí. Je to jediná místnost pro celé středisko. Poslanci vyjádřili svůj údiv. Vzhledem k omezenému prostoru se zdá, že nelze posoudit situaci každého v klidu a jasně. Při průměrně čtyřdenním pobytu zřejmě nelze individuální rozhovor umožnit všem, zejména v době velkého počtu přítomných (až 1000 osob);
– stůl s přístrojem na odebírání otisků prstů a digitálním fotoaparátem.
.

Svědectví migrantů

Mezi 11ti přítomnými osobami byli tuniští státní příslušníci, někteří z nich byli obžalováni z převaděčství a jiní byli oběťmi těchto převaděčů. Všichni jsou společně ve stejném středisku. Jeden tuniský státní příslušník tvrdil, že je ve středisku již 4 měsíce, přestože orgány ujišťovaly, že zákon povoluje maximálně 60 dnů. Jiní tvrdili, že se nikdy nesetkali s právníkem a že nevědí, proč jsou ve středisku zadržováni.

Žádost italské vládě o objasnění

Delegace se rozhodla, že po návratu do Bruselu zašle italské vládě formální žádost o další informace. Státní tajemník pan Gianpiero D´Alia řekl, že je připraven předat veškerou potřebnou dokumentaci a zúčastnit se v případě potřeby slyšení ve Výboru LIBE.
Informace, o které delegace LIBE žádala, zahrnují:
– přesnější a podrobnější číselné údaje o počtech osob ve středisku, aby bylo možné ověřit vstupy a výstupy;
– kopie nařízení o vyhoštěních, zejména za období, které pokrývá usnesení Evropského parlamentu ze 14. dubna 2005;
– kopii dohody mezi Itálií a Libyí o navracení ilegálních imigrantů do Libye;
– číselné údaje o osobách odeslaných do Libye od začátku roku 2004.

Závěry

1. Delegace vyslovuje obavy ohledně vyhošťování migrantů do Libye, které provádí italská vláda.

2. Životní podmínky ve středisku zůstávají neutěšené a naprosto nevhodné pro značný příliv migrantů na Lampedusu.

3. Italské orgány prokázaly nedostatečnou transparentnost ohledně přístupu k dokumentům, které dokládají právní postavení osob ubytovaných ve středisku. Delegace očekává, že od italského ministerstva vnitra obdrží údaje týkající se počtu osob ve středisku a nařízení o vyhoštění.

4. Delegace jménem Výboru LIBE žádá Evropskou komisi, aby Evropskému parlamentu předložila zprávu o zahraniční cestě, již Komise nedávno vykonala do Libye, aby ověřila podmínky v uprchlických táborech.

Připomínky zpravodajky paní Martine ROURE

Poslanci hovořili o mnoha svědectvích obyvatel Lampedusy, kteří zaznamenali nezvykle vysoký počet přeletů vojenských letadel ve dnech, které předcházely návštěvě delegace na Lampeduse.

Pokud jde o správu střediska, je třeba připomenout, že předseda nevládní organizace Misericordia pan Daniele Giovanardi je bratr italského ministra pověřeného vztahy s Evropským parlamentem pana Carla Giovanardiho. Vnější zdroje hovoří o částce, kterou sdružení dostává od ministerstva vnitra a která stoupla z 21 eur na 85 eur na osobu a den (oproti 21 eurům, která dostávala obecní správa v době, kdy za středisko odpovídala).

Ohledně přijímacího postupu jsme konstatovali, že italské orgány po celou dobu návštěvy označovaly tyto osoby za „nelegální imigranty“ a nikdy je neoznačily za „uprchlíky nebo žadatele o azyl“.

Osoby ve středisku mohou teoreticky mít přístup k právní pomoci, k tlumočení, je respektováno jejich náboženské vyznání. Ve skutečnosti tyto osoby obdrží jmenný seznam právníků z agrigentského fóra, kteří žijí na Sicílii a které je velmi obtížné kontaktovat.

Italské orgány tvrdily, že je všeobecně velmi málo žádostí o azyl, což u většiny delegace vyvolalo údiv, neboť tuto situaci porovnala se situací v jiných zemích, kde je žádostí o azyl vysoký počet.

Při návštěvě jiné parlamentní delegace v červnu tito poslanci zjistili, že informace o právech nebyla vyvěšena a orgány sdělily, že potřebné informace se poskytují pouze na výslovnou žádost.

Jeden příslušník carabinierů při rozhovoru popřel, že by ve středisku v nedávné době docházelo ke rvačkám, lze se tedy domnívat, že dveře od WC a okna byly rozbity již delší dobu. Potvrzuje to zpráva italské parlamentní delegace z návštěvy v říjnu 2004.

Ze svědectví poslanců, kteří středisko v minulosti již několikrát navštívili, vyplývá, že středisko na Lampeduse, tak jak jej mohli vidět evropští poslanci, nijak neodpovídá

skutečnosti.

Návrh programu návštěvy Výboru LIBE
v přijímacím středisku Lampedusa
dne 15. – 16. září 2005

15. září 2005

5:00 Odjezd od Parlamentu autobusem na letiště

6:30 Odlet z Bruselu do Říma na letiště Fiumicino (SN 5015)

8:40 Přílet do Říma, letiště Fiumicino
Přijetí u státního tajemníka pana Gianpiero D´Alia

10:20 Odlet z Říma, let Fiumicino – Lampedusa (LH 2746)

11:40 Přílet do Lampedusy. Přijetí u prefekta Agrigente, starosty Lampedusy a zástupců místní policie

12:00 Informativní porada v jednacím sále vojenského letectva a uvítací koktejl

13:00 Odjezd autobusem do hotelů

14:30 Přejezd autobusem z hotelů do přijímacího střediska

15:00 Návštěva dočasného přijímacího střediska pomoci na Lampeduse

17:00 Simulace záchranné činnosti na moři a pomoci lodí pobřežní stráže a Guardia di Finanza (vojenský útvar pověřený dohledem nad dodržováním finančních ustanovení státu)

18:00 Odjezd autobusem do hotelů ***Tisková konference v hotelu El Mosaico del Sol Resort Via F. Riso***

21:00 Večeře na pozvání ministerstva vnitra

16. září 2005

11:00 Odjezd z hotelu na letiště

12:25 Odlet z Lampedusy do Říma na letiště Fiumicino (LH 2747)

13:45 Přílet do Říma na letiště Fiumicino

15:15 Odlet z Říma Fiumicino do Bruselu (SN 5022)

17:30 Přílet do Bruselu
Odjezd autobusem do Evropského parlamentu

ZAHRANIČNÍ CESTA DO LAMPEDUSY 15. – 16. ZÁŘÍ 2005

ÚČASTNÍCI:

Poslanci:

pan **Stefano ZAPPALA**, místopředseda LIBE, poslanec EP, PPE/DE
pan **Augustin DIAZ DE MERA**, poslanec EP, PPE/DE
pan **Patrick GAUBERT**, poslanec EP, PPE/DE
paní **Martine ROURE**, poslankyně EP, PSE
pan **Wolfgang KREISSL-DÖRFLER**, poslanec EP, PSE
paní **Jeanine HENNIS-PLASSCHAERT**, poslankyně EP, ALDE
paní **Jean LAMBERT**, poslankyně EP, Verts

Poslanci mimo kvótu (budou letenky a hotel hradit sami):

pan **Giovanni Claudio FAVA**, poslanec EP, PSE
pan **Giusto CATANIA**, poslanec EP, GUE
pan **Mario BORGHEZIO**, poslanec EP, ID
paní **Kathalijne BUITENWEG**, poslankyně EP, Verts
pan **Romano Maria LA RUSSA**, poslanec EP, UEN

Politické skupiny:

paní **Fabrizia PANZETTI**, PSE
paní **Annie LEMARCHAL**, PSE
pan **Anders RASMUSSEN**, ADLE
pan **Jean-Luc ROBERT**, VERTS
paní **Chiara TAMBURINI**, GUE

Sekretariát LIBE:

paní **Cristina CASTAGNOLI**
paní **Lena VESTBERG**

Tlumočení:
IT, FR, EN, ES – 4 tlumočníci:
FR – Marie-Claude LAURENT (vedoucí skupiny)
IT – Simonetta DIOTALLEVI
EN – Honor Mary DOLAN
ES – Carmen ROMERO